

44.

FESTIVAL BORŠTNIKOVO SREČANJE
BORŠTNIK THEATRE FESTIVAL
 16.–25. OKTOBER / OCTOBER 2009

CITAT

"V tihem, intimnem stiku igralca in gledalca nastaja nova podoba sveta, ki ni več odvisna samo od vsakdanjosti, ampak tudi od magičnosti gledališča."

Aleš Valič

90
MARIBOR
 SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
 SLOVENE NATIONAL THEATRE
FESTIVAL BORŠTNIKOVO SREČANJE
BORŠTNIK THEATRE FESTIVAL

Kdo je kaj na Festivalu BS

Danilo Rošker, *direktor SNG Maribor*
 Alja Predan, *vodja Festivala BS*
 Vili Ravnjak, *umetniški vodja Drame SNG Maribor*
 Drago Prosnik, *vodja tehnike SNG Maribor*

Tone Partljič, *predsednik Sveta Festivala BS*
 Lidija Koren, *izvršna producentka Festivala BS*
 Alan Kavčič, *odnosi z javnostmi*
 Ksenija Repina, *urednica publikacij Festivala BS*
 Darko Standekar, *tehnični vodja*
 Ivan Vinovrški, *fotograf Festivala BS*
 Franci Rajh, *arhivar Festivala BS*

Selektorica programa 44. Festivala BS
 dr. Barbara Orel

Strokovna srečanja
 Jernej Novak
Voditelja pogovorov o predstavah
 Jaroslav Skrušnjin in Jernej Novak

Strokovna žirija 44. Festivala BS
 dr. Blaž Lukan, Mario Brandolin, Gregor Butala, mag. Mojca Jan Zoran, dr. Maja Haderlap

Žirija za Borštnikov prstan
 Tone Partljič, Rapa Šuklje, Peter Ternovšek

Blagajna SNG Maribor
 Odprta od ponedeljka do petka od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 19.30, v soboto od 10.00 do 13.00 in vse dni uro pred predstavo. Več informacij na www.borstnikovo.si

Bilten – interni informator Festivala BS
 Urednica: Ksenija Repina
 Pomočnica urednice: Eva Mahkovic
 Uredništvo – študentke AGRFT: Urša Adamič, Tereza Gregorič, Vesna Hauschild, Nuša Komplet, Tea Kovše, Eva Kraševc, Nika Leskovšek, Eva Mahkovic, Kaja Pregrat, Anita Volčanjšek
 Oblikovanje: Danijela Grgič
 Stavak: Sašo Potočki
 Tisk: Dravske tiskarne Maribor
 Naklada: 200 izvodov
 Maribor, oktober 2009

Refleksija

Za koga (še)

V nedeljo ponoči sem se vrnila v Ljubljano, misleč da bo kratek – a ponovno delovni – predah koristil moji zbežanosti oz. nejevernosti. Da bom pozabila oz. potlačila. Pa ob risanju krivulj povpraševanja ter ponudbe še v pogostejših intervalih prepreda moje misli.

Kar sem na letošnjem (zame tretjem) Festivalu Borštnikovo srečanje – poleg tradicionalnega in že kar pričakovane vonja po kostanju – v dveh dnevih uspela ujeti, me je namreč precej presenetilo. Pa ne to, da Trst skoraj ni več »naš«, niti dejstvo, da gledališču (dobrim poskusom in rezultatom navkljub) vseeno manjka ščepec provokativnosti, in tudi vreme sem z drastičnim posegom v bankomat ukanila. Kavarnarje so polne; celo vsem vremenskim razmeram izpostavljene terase so zasedene, trgovine pokajo po šivih zaradi množic ljudi, ne zaradi novih zalog. Potrošniška kultura v razcvetu, skratka, in to menda v časih, ko to ni ne pričakovano ne zaželeno, če želimo v že tako natrgano nogavico spustiti bakren novčič ali dva. Četudi se potemtakem vprašam, za katere dni, če nas kaj slabšega, kot je sedaj, vendarle ne more več doleteti.

Ja, tudi jaz posedam tu in tam, pijem že šesto kavo v restavraciji, ki – lahko bi vedela – res ni specializirana za mletje poživiljajočih zrn ter z Gumpovo hitrostjo švignem proti še edinem do tedaj preživelim pulju, da me katera ne prehitijo. Potem pa odhitim še v Talijin hram, za dušo, ne le fizično. Ker mi pač nekaj – po deseturnem beganju po ulicah prestolnice in iskanju vsakdanjih instant rešitev – manjka. Tako kot je manjkalo obiskovalcev v Mariboru, kar sicer sodim le po soboti in nedelji, vendar že čas (pregovorno z dejavnostmi nezapolnjenega) vikenda govori sam zase. Mizerna udeležba solidarnega srečanja slovenskih igralcev iz Trsta me je presenetila. Prav tako nizko število radovednežev, ki s(m)o se šli *Zivljenje (v nastajanju)* in prisostvovali pri z napuhom polnim *Outom*. Škoda! Da ljudje nimajo denarja, ovrže že en sam pogled čez izložbeno okno, da nimajo časa, zanikajo pomečkane blazine na gostilniških terasah. Jaz pa lahko le pasivno opazujem in se čudim in pišem, ker je to trenutno edino možno orožje. In sem presenečena, ker jih precej izmed njih nima tistega, kar naj bi bilo pridobljeno z enim izmed socializacijskih procesov. Zavesti namreč. Zavesti, ki preseže Goodallino definiranje kulture.

Ali je kdo ukanil mene?! AV

Pokrovitelji

Dva obraza

Želela sem pisati o praznih dvoranah mariborskega gledališča, pa se mi je ravno včeraj pripetilo, da sta bili obe predstavi tekmovalnega programa polni. Kot je videti, ljudi še vedno zanima zlahkni izbor vseh profesionalnih gledališč po Sloveniji. Vzdušje pred predstavo je umirjeno, ljudje med seboj kramljajo, počasi oddajajo plašče v garderobo, prižigajo in ugašanje luči v predverju nas nežno opominja, naj napolnimo avditorij. Po predstavi je na vrsti pogostitev, kozarček vinčka in počasi se ljudje odpravljajo domov.

Precej drugačen obraz Festivala Borštnikovo srečanje pa se nam pokaže, če se udeležimo predstav spremljevalnega programa ali pa sekcije Festival BS druge. Tam vidimo drugačne predstave, letos je predvsem poudarek na odnosu uprizoritev – gledalec. Festival BS drugje pa nam vsako leto postreže s predstavami zagnanih dijakov, ki jih zanima gledališče.

V sklopu srečanja se v klubu KGB odvijajo še razni dogodki, kjer vlada precej bolj sproščeno vzdušje. Po stopnicah se spustimo v kletne prostore kluba, ki nas nehoti spominja na staro socialistično zaklonišče. Prostor razsvetljujejo sveče, mize so polne. Nastopi priljubljen bosanski igralec Zijah A. Sokolović, ki ga v Sloveniji mogoče najbolje poznamo iz ljubljanske Drame, kjer je uspel s predstavo *Glumac ... je glumac ... je glumac*. Tokrat nastopi kot stand-up komedijant. Sočen srbski jezik in odlična interpretacija nasmejita skoraj vse. Smejali smo se zgodbam o pravilni uporabi stranišnega papirja, urniku spolnih odnosov, vajah za ritne mišice, uporabi kletvic in odnosih med možem in ženo, otroci in taščo.

Na poti nazaj v gledališče sem razmišljala o tem, kako sem bila v roku treh ur priča dvema skrajnima točkama v svetu teatra. Lahko bi rekli, da nas omejujeta sever in jug. Na severu nas čakajo marmornati prostori elegantne, a hladne Drame. Na jugu pa se srečamo z srbsko toplino, ki jo lahko po želji stopnjujemo še z alkoholom. Tovrstna raznolikost festivala mu daje prijeten priokus odprtosti in resnosti hkrati. Dogajanje v klubu KGB in polne dvorane gledališča dokazujejo, da mesto živi in diha s festivalom.

Urša Adamič
 študentka AGRFT

Milan Jesih Triko

(((T r i) k) o)

Avtor besedila Milan Jesih je v slovenskem kulturnem prostoru poznan kot vsestranski aktiven pesnik, prevajalec in dramatik, ki je svojo umetniško pot začel v neoavangardnih umetniških skupinah, katere so delovale v revolucionarnem obdobju študentskih gibanj. Preko performansov, happeningov, videospotov in kolažev se je sčasoma izoblikovalo (neoavangardno) gledališče Pupili-je Ferkeverk. Prav njej je ob štiridesetletnici formiranja ta teden v naši prestolnici posvečen sklop razstav, remakeov in simpozijev, ki obnavljajo Pupilijev gledališki rez v literarno, obenem pa njeno šokantno podiranje tabujev z družbenim, mentalnim in seksualnim osvobajanjem. To pa je pri Pupiliji vedno v neločljivem prepletu z nepogrešljivo spontanostjo in nezavezujočo igrivostjo, ki se kaže tudi v aktualnem besedilu.

Kljub kasnejšemu datumu nastanka (1985) *Triko* ohranja karakteristike značilno ludistične (kot odziv na svinčena sedemdeseta), posledično pa tudi reizma, karnizma in lingvizma,

pa tudi eksistencializma s prvimi dramati absurda. Glavni akter besedila je tako jezik (in njegova sporočilna moč), ki se razkroja in nato poljubno sestavlja, obenem pa po sebi lastnih zakonitostih (in njihovih kršitvah) vzpostavlja tako dejanskost kot nje-ne subjekte. Vsesplošna zamenljivost in površnost likov je naseljena v (ideološko, družbeno) poljuben, relativiziran svet.

Na besedno poigravanje napelje že sam naslov, *Triko*, ki najprej z asociiranjem na telovadno opremo, ponazarja ritmizirano razgibano dogajanje nato pa z izpostavljanjem trojic že meri na »vsebinski« nivo uprizoritve – torej na ljubezenske trikotnike, ki se zarisujejo, brišejo in premeščajo v vrtincu spreminjajočih identitet. *Triko* je podnaslovljen kot »ena dejanska burka«, vendar se na ta žanrski zastavek besedilo (tipično jesihovsko) obrača s postmodernističnim rehabilitiranjem in metakomentiranjem tradicionalne literarne forme, obenem pa z žanrskim in stilnim mešanjem. Za Jesiha je značilna tudi specifična

dramaturgija, ki na oder postavlja fragmentirane prizore, ki se povsem nelogično prelivajo en v drugega, in so bolj kot po bralnem intriganthi po plastičnosti oživitve v odrski izoblikovanosti.

Uprizoritev je delo režiserja mlajše generacije, Luke Martina Škofa, ki se je že v študentskih produkcijah ukvarjal s slovensko dramatikom sedemdesetih let (Jesihovi *Grenki sadeži pravice* in Strniševa *Drjadi*). Njegov mladostni zagon večje napolnjuje odprto formalno strukturo besedila, ko večpomensko preoblači jezikovne plasti in jim iz bogate zaloge gledališkega fundusa nadeva zunanjo podobo. V prehodnosti in spremenljivosti pa za površino koketne igrivosti odkriva banalnost ponavljajočega se in vsebinsko izpraznjene, celo nesmiselnega vsakdana. Na ta način izjemno aktualno in zgovorno nagovarja sodobnika ter Slovensko ljudsko gledališče Celje s tem sočnim zaloga-jem ponovno vrača na oder Festivala Borštnikovo srečanje. NL

